

Izbačeno
v torek, četrtek in
soboto.

Stane mesečno Din 7.—
za inozemstvo Din 20.—
Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čekovnega
zavoda Štev. 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravljanje:
Celje
Strossmayerjeva ulica 1
pričetje.
Rokopisov ne vracamo.
Objavljaj po tarifu.
Telefon int. štev. 65.

Zlat dinar?

Ko so se začetkom februarja raznesli glasovi, da je sklenil naš finančni minister dr. Marković v Londonu z angleško bančno skupino Rothschild dogovor glede novega našega zunanjega posojila v znesku 40 milijonov angl. funtov, se je takoj pričelo govoriti, da je to ogromno posojilo namenjeno za stabilizacijo dinarja, to je, po domače povedano, izenačenje njegove vrednosti z zlatom. Mnogo pozornosti je povzročila tudi izjava dr. Markovića z dne 7. marca t. l., v kateri pravi, da mu ni ljubo mnogo govoriti o stabilizaciji, ker se to vprašanje še le študira, da se pa bode s sodelovanjem Narodne skupščine rešilo tako, kakor to najbolje odgovarja našim državnim in gospodarskim interesom.

Vsejedno pa se o stvari mnogo govori in piše v vsem našem gospodarskem časopisu. Tako pravi beograjski »Privredni Pregled«, da je o tem kar se tiče višine stabilizacijskega kurza, že najmanj dvoma. Verjetno je, da bo ostal današnji kurz dinarja, ki traja že 2½ leti. Vse pa zavisi seveda od ljudi, ki bodo stabilizacijo izvedli. Mogoče bodo vidli v njej ugodno sredstvo za trenutno olajšanje kmečkih in drugih dolgov, kakor tudi sredstvo za nudjenje momentane izvozne premije, da se na ta način poživi zunanja trgovina. Danes še udi ni znano, da li se bo ustvarila nova, večja monetarna jedinicna, ko je današnji dinar, ki je izgubil veliko na svoji zlati vrednosti, a še več na svoji predvojni kupni moči, upoštevajoč dejstvo, da se je zlato posenilo za 30 do 40% po vojni. Ako se ne bi uvedla nova denarna enota, kakor »belga« v Belgiji, »šiling« v Avstriji ali »pengö« v Madžarski, pa bi se še vedno mogel uvesti novi, zlati dinar, ki bi bil jednak vrednosti zdajšnjih 9—10 Din. Interesantno je, da se morejo danes tvoriti razne predstave o tem, kako bo izgledal državni budžet, stanje Narodne banke, bilance delničarskih družb, borze itd. po izvršeni stabilizaciji. Vse te številke in kurzi se morejo zmanjšati za 9—10-krat, lahko pa csteanejo tudi iste, kakor danes. V Italiji na pr., ki je med zadnjimi utrdila kurz svoje lire napram zlatu, je ostalo vse pri starem in se ni nič valoriziralo. Nekatere druge države pa, ki so osvojile novo denarno enoto, so izvedle tudi valorizacijo.

Kake so posledice stabilizacije, pričajo danes že prilična izkustva. V državah, ki so uvedle novo denarno jedinicno — Belgija, Nemčija, Madžarska, Avstrija — je nastopilo iviganje

cen takoj po stabilizaciji. Izgleda, da je vsako prilagodenje cen novi valuti vedno v njeno škodo. Zanimivo je, da so vsepovsod, tudi tam, kjer je papirnat denar prinesel toliko razočaranj, sprijeli novo valuto z nekim nezaupanjem. Kajti nova valuta je vznemirila tene, ustaljene na kolikor toliko stabilizirani valuti.

V Italiji, ki ni uvedla nikake nove jedinice, je zakonska stabilizacija izvala izreden dvig cen pri uvoznih predmetih. Če ga premotrimo bližje, vidimo, da ga ni povzročila toliko stabilizacija sama, kolikor kurz, na katerem je bila izvršena. Italija je izvedla stabilizacijo v razmerju z angleškim funtom, ki je značal tedaj 90 lir. Industrialeci so stremeli po ojačanju in poživljenju izvoza ter zahtevali, da se lira ustali na bazi 1 funt = 100 lir. Mussolini ni v polni meri ugodil nujnim težnjam, vendar je storil malo koncesijo s tem, da je izvršil zakonito stabilizacijo na kvoti 1 funt = 92 lir. Da ni napravil tega, ne bi bile nastopile nikake spremembe v cenah, ker je še dalje ostala v prometu papirnata lira, v kateri se izražajo državni budžet, bilance, davki itd. V bistvu Italija ni uporabila nikake revolucionarne metode: edrekla se je samo vsaki nadaljnji krepitvi lire s tem, da je utrdila njen kurz in sklenila posojila in kredite, s pomočjo katerih hoče obdržati z zakonom določeno razmerje lire napram zlatu. Z drugimi besedami: dala je na znanje, da bo plačala za angleški funt vedno samo 92 lir. V veljavi pa so ostali še nadalje valutni predpisi in pravilniki ter kontrola nad posojili, sklenjenimi v inozemstvu. Inozemske devize se morajo prodajati vladni.

Iz navedenega je razvidno, da zakonita stabilizacija ne znači nujno ustvaritev nove denarne enote. Uvesti bi se mogla še 5, 10 ali 15 let pozneje, ako bi se zdajšnja pokazala kot nezdostna. Ako bi tudi mi po italijanskem vzoru izvršili zakonito stabilizacijo dinarja napram angleškemu funtu ali dolarju, bi mogel še nadalje ostati v prometu papirnati denar, današnji bankovci in noveci. Nič se ne bi izpremenilo. Narodna banka ne bi tiskala novih bankovcev, niti finančno ministrstvo kovalo novih novcev. Današnja jedinica bi ostala še nadalje plačilno sredstvo in nominator vseh vrednosti. Ne menjal bi se niti današnji obtok bankovcev, kar bi tudi nikakor ne bilo umestno, ako naj zakonita stabilizacija predstavlja dejansko stanje stvari. Vrnitev državnega dolga. Narodni banki, ki znaša preko 4 milijarde di-

narjev, ne bi pomenila zmanjšanja obtoča bankovcev, temveč njega fundiranje z zlatom, odnosno z zlatimi devizami. Z drugimi besedami: današnji bankovci bi dobili v zlatih devizah še eno in sicer večje kritje. Skupen današnji obtok bankovcev bi bil krit z 290%, aki bi država plačala vsaj polovico svojega dolga pri Narodni banki. Na ta način bi bilo znatno povečano zlato kritje obtoka. Reguliranje vseh teh stvari ne bi pomenilo nikako zvišanje kontingenta bankovcev, ki ga izdaje Narodna banka za svoi račun v vidu posojil na menice in na zaloge. Kurzi akcij in državnih papirjev bi se nadalje kotirali na borzi v papirnatih dinarjih. Tako zakonita stabilizacija naravnov ne bi značila striktne prehoda na zlato, ker se bankovci ne bi zamenjavali za zlato, temveč bi se s pomočjo njih v ustaljenem sorazmerju in v mejah deviznih predpisov (ki bi se verjetno poostriji), mogle dobiti po stalnem kurzu zlate devize, to je dolari ali funti, ali njih ekvivalent v drugih inozemskev devizah, ki se morejo pretvoriti v zlato, ker so zamenljive za zlato. Taka stabilizacija ima poleg dobrih strani tudi svoje opasnosti. Niti zlata valuta ne jamči stabilizacije cen, kaj šele valuta, naslonjena na drugo valuto, ki je momentano zlata. Na ta način pridevo v odvisnost ne samo napram zlatu, temveč tudi napram državi, katere valuta je sedaj zlata in ki more dvigati ali znižati cene pri nas po svoji volji in v skladu s svojimi interesmi.

Navedena valutna reforma bi povoljno uplivala na kurze vseh papirjev, ki se glase na dinar. Kurzi teh papirjev zavise od kurza dinarja, v enem momentu pa, ko se dinar utrdi z zakonom, prestane ta riziko in zavpanje v omenjene papirje naraste doma in v inozemstvu.

Kar se tiče akcij, se bo moral spremeniti zakon o valorizaciji bilančnih vrednosti pri delničkih družbah. Do sedaj je dopuščal povečanje gotovih predvojnih investicij največ za petkrat. Ko se je uveljavil ta zakon, čigar veljava je podaljšana, še ni bilo znano, kaj bo z dinarjem in kako se bo izvedla valutna reforma (kar se v ostalem še danes prav ne ve). Akcije družb, ki so se okoristile s tem zakonom in izvršile poprave v pogledu vključenja predvojnih investicij, so pokazale porast. Z valorizacijo se je doseglo ali povečanje glavnice ali pa povečanje starih, odnosno tvorenje novih rezervnih fondov. Sprememba zakona o valorizaciji bo moralna dopustiti, da se predvojne investicije pokažejo v bilan-

ci v večji vrednosti (n. pr. 10krat večji). To bo ugodno vplivalo na kurz akcijskih družb, ki imajo predvojne investicije.

Na državne papirje bo valutna reforma vplivala še povoljneje, ker se glase na dimarje, medtem ko se glase definice na imetje družbe, ki jih je izdala. Dotok inozemskega kapitala bo povzročil, da se bo obrestna mera približala povprečni stopnji v ostalih državah. To pa bo značilo gotovo povečanje kurza dinarskih papirjev, ker se na ta način zmanjša renta, ki jo donašajo.

Upiv Amerike na cene, ki je že danes ogromen, se bo z valutno reformo še povečal. Mnogi ekonomi že deli časa obtožujejo Ameriko, da sterilizira zlato, to je, Amerika ne dopušča, da bi zlato povzročilo svoje pravilne posledice, a znano je, da morajo cene valovati, kadar je zlata v izobilju. Če bi Amerika dopustila, da zlato upiva na cene, bi te porastle, to pa bi izvalo odtok zlata iz Amerike v druge države. Dotok zlata v slednje pa bi tu povzročil povečanje kredita in zvišanje cen. Nasprotno pa danes Amerika zadržuje porast cen v Evropi in s tem veča breme dolgov, ki ga prenaša Evropa. Na ta način povečava Amerika stvarno vrednost i obresti i glavnice, ki jih mora plačati Evropa. Amerika ščiti sebe, a obremenjuje Evropo. In ta opasnost, da napravi iz Evrope slabega dolžnika, bo mogoče privedit Ameriko do tega, da bo odprla meje uvozu blaga iz Evrope.

Izkuštev, ki smo jih imeli dosečaj, se more reči, da bo zakonita stabilizacija dinarja značila znaten porast zanimanja inozemcev, ki bodo z nami z večjo sigurnostjo in boljšo voljo sklepali razne kupičske posle. Inozemski kapital bo postal mobilnejši in ne bo tako drag, ker ne bo obstojal več valutni riziko.

Na drugi strani bo valutna reforma ugodno vplivala na poživljenje gospodarskega življenja v državi sami, ker bo izključen moment valutnih oscilacij in špekulacij. Vse to pa moremo pričakovati samo tedaj, če bo vlada podvzela vse potrebne finančne mere, ki jih imperativno narekuje sedanji, ne baš zavidanjem vreden ekonomski položaj. Rezerve inozemskev deviz morajo biti tolike, da bo mogoče v vsakem trenutku držati ustaljeni kurz dinarja. Niti budžet, niti davki ga ne smejo privesti v nevarnost. In konečno bo odvisen uspeh stabilizacije tudi od tega, ali jo bo izvedla jaka ali slaba vlada, ki bo imela polno zaupanje doma in v inozemstvu.

Maurice Leblanc — B. R.:

Modri demand.

(Dalje.)

Začul se je živžg. Ganimard se je živahnno dvignil.

»Sedaj ne smemo izgubljati časa. Gospod in gospa de Crozon, stopite, prosim, v sosednjo sobo. Tudi vi, gospod d' Hautrec ... in vi tudi, gospod Gerbois! Vrata ostanejo odprta in na prvi znak prosim, da se vrnete. Vi, gospod šef, ostanite tu.«

»In če pridejo drugi ljudje?« je prisomnil Dudouis.

»Ne! Ti prostori so novi in lastnik, ki je moj priatelj, mi je obljudil, da ne bo pustil sem nikogar razen ... svetlolase dame.«

»Svetlolase dame? Kaj pravite?«

»Svetlolase dame, prave svetlolase dame, gospod šef, pajdašice in prijateljice Arsène Lupina, tajinstvene dame, ki ji bom vpritoč vas in vseh, katere je okradla, temeljito izprashal vest.«

Naslonil se je na okno:

»Ona prihaja ... ona gre v hišo ... ne more mi več učiti. Folentfant in Dieuzy stražita vrata ... Svetlolase dame je naša, gospod šef!«

Kmalu nato je stala na pragu veli-

ka, vitka gospa z zelenobledim obrazom in svetlimi lasmi.

Ganimard je bil tako razburjen, da ni mogel spraviti besedice iz grla. Sedaj je stala pred njim v vsej svoji moči. Kakšna zmaga nad Arsène Lupinom! In kakšno maščevanje! In obenem se mu je zdela zmaga tako lahka, da se je vprašal, ali mu ne bo morda svetlolasa gospa zopet po kakem čudežnem naključju ušla, na način, ki ga je bilo pričakovati le od Lupina.

Ona je čakala začudena nad njegovim molkom in gledala okoli sebe. Svojega nemira ni prikrivala.

»Tako bo proč! Tako bo izginila«, si je mislil Ganimard prestrašen. Postavil se je med njoin vrata. Ona se je obrnila in hotela oditi.

»Ne, ne!«, je reklo on. »Zakaj hočete oditi?«

»Teda, gospod ... jaz visega tega ne razumem. Pustite me ...«

»Nimate vzoka oditi, milostljiva, pač pa je mnogo vzrokov, da ostanete.«

»Toda ...«

»Zastonj! Vi ne boste odšli!«

Prebledela je, spustila se na stol in jecljala:

»Kaj vendar hočete?«

Ganimard je bil zmagovalec. On je imel svetlolaso dame. Videč svojo premoč je reklo:

»Predstavljam se vam kot oni pri-

jatelj, o katerem sem vam govoril, da bi rad kupil drage kamne ... posebno demante. Ali ste si preskrbeli tistega, ki ste mi ga obljubili?«

»Ne, ne ... jaz ne vem ničesar ... ničesar se ne spominjam ...«

»Toda ... pomislite morebiti malo ... Eden izmed vaših znancev bi vam bil moral prinesti demand neke posebne barve ... nekakšen moder demand! To se mi rekli sami in, ko sem se zanj zanimal, ste odvrnili: Dobro, morda sklenemo kupčijo. Ali se ne spominjate več?«

Ona je molčala. Majhna stekleničica, ki jo je držala v roki, ji je padla na tla. Hitro jo je pobrala in pritisnila k sebi. Njeni prsti so se tresli.

»Nikar se ne razburjajte, gospa,« je reklo Ganimard, »vidim, da mi ne zaupate, gospa de Real; šel bom z dobrim vzgledom naprej in vam pokazal, kaj imam jaz ...«

Potegnil je iz denarnice papir, ki ga je razvil in ji pokazal šop las.

»Tu vidite najprej nekaj las Antoinette Brehat, ki jih ji je iztrgal baron in katere je mrtvec držal v svoji roki. Obiskal sem gospodično Gerbois; ona je spoznala njih barvo kot barvo las svetlolase dame. Isto barvo, kot jo imajo na pr. tudi ... vaši lasje ... ravno ista barva ...«

Gospa de Real ga je gledala z začu-

denim obrazom, kot da res ne razume smisla njenih besed.

»In sedaj tu dve parfumske stekleničice, ki so sicer brez etikete in celo prazni, ki pa vendar dišijo dovolj, tako, da je mogla ugotoviti danes zjutraj gospodična Gerbois, da je bil to parfum one svetlolase dame, ki je bila dva tedna njena spremjevalka na popotovanju. Ena od teh dveh stekleničic izhaja iz sobe gospode de Real na gradu Crozon, a druga iz sobe, ki jo je imela v najemu v hotelu Beaurevage.«

»Kaj govorite nekaj o neki svetlolasi dame in o gradu Crozon?«

Ne da bi odgovoril je razgrnil inšpektor na mizi štiri pole papirja.

»Kratko rečeno,« je govoril, »tu je na vsaki izmed štirih pol preizkušnja pisave. Na prvi pisava Antoinette Brehat, na drugi pisava dame, ki je pisala Herschmannu na dražbi modrega demanda, na tretji pol je pisava gospode de Real ob priliki njenega bivanja v Crozonu, in na četrti ... vaša pisava, milostljiva. Tu je vaše ime in vaš naslov, ki ste ga oddali vratarju hotela Beaurevage v Trouville. Primerjajte te pisave, vse so enake.«

»Toda vi ste blazni, gospod, vi ste blazni. Kaj pomeni vse to?«

»To pomeni, milostljiva, je v zvokom skrajno razburjen, da ste vi svet-

Stjepan Radić o nadalnjem delu Kmetsko-demokratske koalicije.

G. Stjepan Radić je izjavil uredniku zagrebiških »Novosti« o namerah KDK sledi:

Vi se spominjate, da se je govorilo tekom proračunske debate o obračunu za l. 1924/25. To pa je izdelano tako površno, tako prikrito, da smo moralite stvari preiskovati. Glavna kontrola je ugotovila, da ministrstva niso dala obračuna za 2.112.000.000 in še nekaj dinarjev. To so neporačunane vsote in zahteva se od Narodne skupščine, da to enostavno prizna... Zahtevajo torej generalni absolutorij, s katerim bi se naj odobrili vsi kradeži in vse lo-povščine. Mi smo to čitali in skoraj nismo verjeli svojim očem. Druga stvar so zopet državni dolgori. Mi plačamo za neizplačano Blaurovo posojilo 8%, povrača se nam pa samo 2½%, kar znaša letno 30 milijonov, kar je predvideno za kmetijski kredit (mišljena je državna direkcija za kmetijski kredit). A te vseste ni med dohodki. Isto tako niso v proračunu natančno izkazani naši dolgori v Angliji in Ameriki. Mi zahtevamo jasnost in preciznost. Kako se more reči: Zunanji minister je pooblaščen, da sam odreja plače? Nadalje čujemo, da ostane čl. 44 finančnega zakona, s katerim se ukinejo nekatere zagrebške (in ljubljanske) fakultete. Županu Heinzu je oblikabil minister Kumanudi, da se bode ta člen zbrisal. Grol misli iti s to zadevo zopet pred finančni odbor, česar predsednik je bolan, podpredsednik pa v Nizzi. Vlada hoče zopet na koncu spraviti v finančni zakon najvažnejšo določilo, česar pa ne bodovalo pripustili... Naši leteci dolgori znašajo okrog štiri milijarde (!). Kako si naj država iz tega pomore? Vsi dohodki so samovoljno precenjeni. Ako vse to vidimo in vemo, vam bo jasna naša zahteva, da ne moremo iti v nobeno vlado, v kateri bi ne dobiti finančnega ministrstva. Isto tako v nobenu, v kateri bi ne imeli ministrstva za notr. zadeve. Po četrti razpravi o Glavnjači so vse te strahotne činjenice tako razburile dr. Korošca, da ni mogel nič reči. Strašen je tisti slučaj z učiteljico. Zaradi volunstva jo drže sedem mesecev v zaporu, nato pa jo spuste kot da bi nič ne bilo. Ali oni slučaj, da aretirajo na ulici gospo, ki je šla s svojim bratom po ulici, jo tirajo na zdravniško preiskavo, šikanirajo in potem spuste za nekaj sto dinarjev... Nima smisla, da bi šli v vlado, ne da bi mogli napraviti red v finančih in v admīnistraciji. Svojo akcijo med narodom bomo nadaljevali. 18. je shod v Ljubljani, 9. aprila v Splitu, 25. aprila na Sušaku, potem pride Dubrovnik, Mostar, Sarajevo, Maribor, Celje, Vojvodina in Srbija.

O tirolskem vprašanju

piše »Koroški Slovenec« slediče: »Resnični položaj nemške manjšine na južnem Tirolskem je težko proučiti, ker si neinška poročila v bistvu nasprotujejo. Na eni strani se piše in kriči o nevzdržnem nasilstvu, na drugi

lolas dama, prijateljica in pajdašica Arsene Lupina!«

Skočil je v sosedno sobo, prikel Gerboisa, ga zgrabil za ramo, da je stal gospoj de Real nasproti.

»Gospod Gerbois, ali ste spoznali v tej gospoj osebo, ki je odpeljala vašo hčer in, ki ste jo videli pri Detinanu?«

»Ne.«

To je bil udarec, ki je zadel vse. Ganimard se je opotekel.

»Ne...? Ali je mogoče...? Premlisite vendar!«

Premislil sem čisto natančno... milostljiva gospa ima svetle lase kot ona svetlolasa dama... bleda je kot ona... toda podobna ji ni čisto nič.«

»Ne morem verjeti... takata pomota je nemogoča... gospod d' Hautrec vi spoznate v tej dami gospodično Antoinette Brehat?«

»Videl sem Antoinette Brehat večkrat pri svojem stricu... toda ta ni!«

»In ta dama tudi ni gospa de Real, je potrdil grof de Crozon.

To je bil zadnji udarec. Ganimard se ni več ganil. Stal je sredi sobe s površeno glavo in pomoči iskajočimi očmi. Od vseh njegovih kombinacij ni nič ostalo. Poslopje sklepov in slutjenj se je zrušilo nad njim.

Doudous se je dvignil:

»Oprostite, milostljiva gospa, nastala je usodna pomota, na katero pro-

gi strani pa primaša nacionalni list »Völkischer Beobachter« izpod peresa nepristranskega opazovalca od 17. januarja 1928 sodbo, da se o preganjaju tamčnjih Nemcov sploh ne more govoriti. Kako je torej resnično stanje, se bo moralno pač še le dognati. Za nas je predvsem važno dejstvo, da se je pri sporu med državo, oz. političnim režimom Italije in nemško manjšino ves kulturni svet postavljal na stran manjšine in je raznarodovalno politiko večinskega naroda obsolil, pa naj si bo večinski narod italijanski ali nemško-avstrijski. Razlika med koroskim in tirolskim vprašanjem pač ni bistvena. Cilj večinskega naroda je povsodi isti, samo sredstva oz. metoda je nekotiko drugačna. Medtem, ko se v Italiji raznarodovalna politika večine opira na vladne odredbe glede šol, cerkevnih opravil in vsega ostalega javnega življenja, so naši koroški Nemci dosti bližnješi. Oni ne rabijo nobnih odredb, nasproto, zakon goveri skoraj izključno v prid manjšine ali vsaj za njeno enakopravnost. Pri nas vrši nemški režim raznarodovalno politiko brez vsake opore, ponosačo se s pravčnimi zakoni. Na faro se pošlje enostavno nemškega duhovnika in s tem je verski pouk in cerkveno opravilo nemško. Na šoli v slovenski vasi se nastavi nemški učitelj, kako potem pouk izgleda, ni treba posebej raziskovati. V uradih, deželnih ter državnih službah sami Nemci ali vsaj poturice, kako je potem uradno občevanje z manjšino, gotovo ne bo nikomur uganika. Kar se tiče načina zatiranja, še lahko pošlje Mussolini svoje pomagače k Nemcem v šolo. Dokler bo nemški narod sam zasledoval isti cilj, ki ga obsoja pri italijanskem režimu, tako delgo nebena akcija v pomoč južnotirolskim Nemcem ne bo imela popolnega uspeha, ker se bo moral kulturni svet prepričati, da ta nemška zahteva ni iskrena.«

Narodna skupščina.

V petek je Narodna skupščina razpravljala kakor običajno najpreje o nujnih predlogih o poziciji, na to pa ob odsotnosti poslancev Kmetsko-demokratske koalicije o državnem proračunu. Prvi nujni predlog je vložil poslanec dr. Maček o spremembni uredbe o

Boks la.

Moski čevlj	Din 182-
Moski polčevlj	169-
Zenski čevlj	182-
Zenski polčevlj	169-
Otročji 31-35	110-
Otročji 26-29	75-
Otročji 22-25	56-
Damski Sevro	185-
Damski v barv.	198-
Damski lak	199-
Moski iz kravine	154-
Moski iz telefine	163-
Kupite takoj, dokler so se nizke cene in ogledje	si izložbe ter ogromno
zaloge v veletrgovini!	

R. STERNECKI, CELJE.

sim, da pozabite. Česar pa ne razumem, to je vaš nemir... vaše čudno obnašanje odkar ste tu.«

»Moj ljubi Bog, gospod, strah me je bilo... dragulji, katere nosim v žepu, so vredni preko 100.000 frankov in vedenje vašega prijatelja ni ravno vzbujalo v meni posebnega zaupanja.«

»In vaša tako pogosta odsotnost?«

»Njen vzrok je moj poklic.«

Doudous ni mogel ničesar več reči. Obrnil se je k Ganimardu:

»Vi ste dobili svoje informacije z občudovanja vredno lahkoto, Ganimard, in ste se obnašali proti tej dami skrajno nespretno. Prišli boste v mojo pisarno in mi vse razjasnili.«

Sestanek je bil končan in šef varnostne komisije se je že pripravljal na odhod, ko se je pripetilo nekaj izrednega. Gospa Real je pristopila k inspektorju in mu rekla:

»Ravnokar sem čula, da je vaše ime Ganimard, gospod... ali se morda ne motim...?«

»Ne.«

Potem mora biti to pismo namenjeno vam. Dobila sem ga danes zjutraj na naslov: Gospodu Justini Ganimardu, stanujočemu pri gospoj Real. Sprva sem mislila, da je šala, ker vas nisem poznala po imenu, toda mislila sem, da morda pisec ve za naš sestanek.

(Dalje prih.)

gospodarstvu z državnimi in občinskimi gozdovi. O predmetu se je govorilo zadnji čas na občnem zboru jugoslovenskih šumarjev in tudi že v Narodni skupščini. Predlog je bil sprejet, odločen pa je bil predlog srbskih zemljoradnikov in radikalnega disidenta Nastasa Petrovića, da naj se regulirajo kmečki delgovji na ta način, da vrla poskrbi za cenejski kmečki kredit potem zadružništva ali drugih občekristijanskih zavodov. Ker se vladna večina ne udeležuje razprav v Narodni skupščini, je bil ta predlog odklonjen z dvomljivo večino.

V petek zvečer je razpravljala Narodna skupščina o proračunu poljedelskega ministarstva. Minister inženier Stanković je naglašal, da vsled malenkostnih proračunskega sredstev niti ne more povčljivo rešiti vprašanja poljedelskega kredita, niti se ne more lotiti nujno potrebnih večjih del (rečnih regulacij, izsuševanja itd.). V debati je srbski zemljoradnik Lazić povdarjal, da sedanji proračun dejansko ne vsebuje druzega ko izdaže za uradnike in uradne poljedelskega ministarstva, dočim je tako zelo potrebno delo za povzdrogo kmetijstva, zadružništva, šolstva itd. Zanimivo je, da je prišla večja skupina radikalnih poslancev pri tej razpravi v skupščino — pijana. Ko je govoril črnogorski poslanec Radić o pomanjkanju pitne vode v Črni gori, je zaklical nekdo iz te skupine: »Pa naj pijejo vino, ako nimajo vode...« Proračun je bil seveda neizpremenjen sprejet.

V soboto je odklonila večina nujni predlog KDK o ureditvi agrarnih odnosov v Dalmaciji. Gre tam za to, da se izplačajo veleposessniki in pridejjo kmetje, ki so v Dalmaciji povečimi načemniki, do zemlje. Dočim je vrla to vprašanje že uredila v Bosni, ga v Dalmaciji zavlačuje, ker ni mnogo Dalmatincev v vladni večini. Na to je bil sprejet proračun ministarstva za šume in rude.

Sodijo, da boste danes ves državni proračun obdelan in da se prične južni razprava o okvirnem, tkzv. finančnem zakonu, katere se udeležijo poslanci KDK in ki boste najbrž zelo zelo. Boj med večno in opozicijo se boste zopet vnel z vso ljutostjo.

Drobne politične vesti iz Beograda.

Nj. Vel. kralj se je vrnil včeraj iz Topole v Beograd. Nj. Vel. kraljica z obema kraljevčema pa dospe danes iz Bukarešte v Beograd.

O dostavkih (amandmanih) k finančnemu zakonu za l. 1928/29 se je posvetoval včeraj ministarski svet. Spominjam to na izjavo Stjepana Radića v današnji številki.

Naši dolgori v Ameriki. Finančni odbor ameriškega senata je odobril pogodbo o dolgorih z Jugoslavijo, v kateri so določeni ti dolgori z vsoto 68 milijonov dolarjev.

Demokratični podstajnik v notranjem ministarstvu. Včeraj je izročilo v demokratičnem klubu 27 člancev predsedništva pismeno zahtevo, da se imenuje v ministarstvu za notranje zadeve demokratični podstajnik. V tej predstavki povdarjajo, da je stanje javne varnosti v južnih pokrajinali tako kritično, da v sedanjega notranjega ministra ne morejo imeti dovolj zapanja, da bi te razmere poboljšal, ker jih ne poznajo. Vzroki za to predstavko so seveda čisto drugi. Demokratje smatrajo sedanjega položaja za primeren, da si v notranjem ministarstvu, oziroma v politični upravi Srbije zboljšajo svoje pozicije napram radikalom. Zanimivo bo, kaj bo do na te odgovorili radikali.

Celjske vesti.

c Redni sestanki članov krajevne organizacije SDS Celje mesto se vršijo vsako sredo zvečer ob pol 9. uri v klubevi sobi Celjskega doma.

c Ljudsko vsečilišče v Celju. V četrtek 15. t. m. nadaljuje predavanje naši ustavi odv. kand. g. dr. Ervin Majak. V prvem predavanju nam je podal zgodovino, zdaj bo govoril o ustavi sami. Upamo, da bo to predavanje bolje obiskano.

c Narodni guslar Tanasije Vučić v Celju. G. Tanasije Vučić je nastopil minuli petek čisto nenadejano tudi v Celju, in sicer v malih dvoranah Celjskega doma. Ker je prispel v Celje še le isti dan dopoldne in ni bil njegov prihod nikomur javljen, se za njegov na-

stopni mogla izvršiti večja reklama, odnosno se ni moglo ljudi obvestiti, tako da je bil obisk za naše razmere prav skromen. Na tej prireditvi se je opazilo, da naši ljudje tega sviranja in petja ne razumejo, ker ne poznajo jugoslovenskih (srbskih) narodnih pesmi. Melodija je naravno momotna, zato ej pa treba razumeti divno besedilo. Drugi dan je prednašal g. Vučić svoje pesmi po posameznih celjskih učnih zavodih.

c Podaljšanje proračunskega provizorija za mesto Celje še za mesec marec 1928 je dovolil dne 9. marca mariborski veliki župan. Mestna občina je torej opravičena pobirati do 1. aprila 1928 vse občinske dokumente, naklade, davščine in takse v istem obsegu in višini kakor v proračunske leti 1927.

c Šestletnica smrli g. Anton Kolenca, veletržca in velikega dobrotnika naše mladine je bila v soboto, dne 10. marca. Hvaležno se spominjam velikega našega mectena tudi ostali starejši Celjan!

c Vozne ugodnosti na železnicah za člane SPD. Ker si člani SPD niso na jasnem glede polovične vozne cene na vožnjah na železnicu, sporočamo, da uživajo člani SPD tudi nadalje na podlagi članske legitimacije in posebnega vločka za polovično vozno ceno potniških vlakov vozno ugodnost trikrat na leto za poljubno potovanje in enkratno potovanje na glavno skupščino, tudi ako potujejo posamezno! Ražen tega pa uživajo člani SPD ugodnost polovične vozne cene potniških vlakov, ak potujejo v skupinah najmanje deset oseb in na razdaljo 50 km na podlagi »Uverjanja«, ki jim ga izdajo za vsak potovanje posebej SPD člancema podružnice SPD. Pri teh skupinskih voznjah služi legitimacija SPD, potrjena ob pristojne železniške direkcije samoma za ugotovitev identitete, ter se pri teh vožnjah vloček, ki velja za vožnje posameznikov ne žigosa! Ako pa potujejo člani SPD v skupinah najmanje 15 članov in na razdalje preko 100 km, se lahko poštujejo po polovični vozni ceni tudi brzih vlakov!

c Slato creme z dežjem in snegom smo imeli včeraj v celji Sloveniji. Srideset pravnikov nam ne obeta tudi letos nič dobrega. Silen vihar z dežjem in snegom so pa imeli v Beogradu. Novem Sadu in dr. V Novem Sadu je napravil vihar mnogo škete po domovinah in strehab, pa tudi v telefonskem omrežju.

c Dijaki kuhinji v Celju je darovala 100 Din gospa dr. Ričič Mayerjeva v Ančetov spomin. Iskrena hvala!

c Živinski in svinjski sejni v Celju. Iz uradnega tržnega poročila za leto 1927., ki ga je sestavil mestni tržni nadzornik g. Posnič, posnemam sledeč pasus: »V l. 1927 se ni prignal na sredpčnji sejm nobene živine (bil je deževen dan), na sejm dne 21. oktobra 147 in dne 30. novembra pa 137 glav. Na mesečne živinske sejme se je prignal vedno malo živine in sicer komaj 20 do 40 glav, včasi pa sploh nič. Čeprav se je delala zadnji dve leti za živinske sejme velika reklama, se ti ne bodo v Celju nikoli uživel, in to radi tega, ker ne prihajajo na mesečne sejme tuji kupci. — Svinjski sejni, ki se vršijo vsako sredo in soboto, se pa obnesejo prav dobro in tudi stalno napredujejo, tako da

c Mestni hino v Celju bo stvarkal, kadar slišimo, le danes in jutri. V sredo se vrši redna predstava.

c Umyla sta v celjski javni bolnici v soboto Franc Markus, vpok. žel. strojedavca iz Št. Jurja ob J. ž. in Alojzija Siger, kmetica iz Hošnice pri Poličah.

c Dražbe občinskih lovišč se vrše: 29. marca ob 12. apoldne za občino trg Št. Jur ob J. ž. (izkliena cena 150 dinarjev), 29. marca ob 10. uri dopoldne za občino Svetino (izkliena cena 700 Din) in isti dan ob 11. uri dopoldne za občino Št. Jur ob J. ž. — okolico (izkliena cena 3.000 Din). Vsi ostali pogoji na glavarstvu soba št. 7, teden dni pred licitacijo.

c Peško društvo »Oljka« ima v četrtek, dne 15. t. m. ob 19. uri v gostilni pri Jelenku (Kralja Petra cesta) svoj redni letničobčeni zbor z običajnim dnevnim redom. Vsi redni člani (pevci) so vabljenci k točni in polnoštevilni udeležbi. — Odbor.

c Savinjska podružnica S. P. D. v Celju naznana, da veljajo polovične trikratne vožnje po železnicah še naprej in da naj člani oddajo svoje legitimacije sigurno do 1. aprila t. l. v svrhu izposlovanja potrdila pri blagajniku Artovcu, drogeriji v Celju, Kralja Petra cesta.

c Vsi lastniki motornih vozil (osebnih in tovornih avtomobilov ter modernih koles, tudi s pomožnim motorjem) se opazirajo na stroga določila ministrske naredbe z dne 9. novembra 1927. I. Broj 16.560 Uradni list 479/121 1927, po kateri morajo biti prijavljena vsa motorna vozila, torej tudi tista, ki se nahajajo trenutno v popravilu ali pa so za vselej oziroma začasno nerabna. Do 20. marca morajo biti vsa motorna vozila opredeljena z novimi evidenčnimi številkami. Kdor se bo po 20. marecu učil s staro evidenčno številko, bo kaznovan.

c Nago si je zlomil. V soboto, dne 10. t. m. okrog pol petih popoldne so se igrali trije dečki na dvorišču poslopja Mestne hranilnice. Med igranjem je skočil 12letni Marijan Marvin čez dvoriščni zid in pri tem padel tako nerodno, da si je zlomil desno noge nad gležnjem. Fanta so prepeljali v javno bolnico.

c Iz Št. Pavla pri Preb. (G. Dolinskemu v slov.) Pretekli mesec nas je zapustil naš občen priljubljeni in splošno spoštovan drevesničar g. Ivan Dolinsk, ki si je stekel za svojega štiriletnega, tekajnjega bivanja neprečinkivih, zaslug za povzdigo našega sadjarstva. Marljivo kakor čebelica je delal dan na dan od zore do mraka ter se trudil v potu svojega obraza za svojo zares vzajedno in obširno drevesnico, takoj da ga je vsakdo občudoval. S svojim kipom v zgledom je dal Šentpavlanom in mnogo pobudo, da so se jeli živo zanimali za umno sadjarstvo. Knalci po njegovem prihodu se je ustavila za Št. Pavel tudi prekoristna sadarska podružnica, katere zvest član in neamoren predavatelj je ostal g. Dolinsk do svojega odhoda. Med Šentpavlanom je zapustil najlepše in najvajalcnje spomine, saj je rad vsakomur pomagal, bodisi dejanski, bodisi z dobrim svetom, zato mu želimo na njegovem novejem mestu v Kamnici pri Mariboru kar največ sreče in zadovoljnosti.

P.

c Iz Smaršnega ob Paki. Veliki župan mariborske oblasti je dovolil občini Smaršno ob Paki dva nova živinska in krajbarska sejma. Prvi se vrši dne 22. marca, drugi dne 11. novembra vsakega leta.

c Iz Št. Jurja ob J. ž. Naša šolska mladina je uprizorila v nedeljo, dne 4. marca 1928 v šolski televadnici trodejanko »Povodni mož«. Mladi igralci so se kretali na odrup prostost, naravno, kakor kakšni stari, odravajeni igralci. Trud in železna vztrajnost režisera (g. Goriška) sta dosegla, kar se pač doseči da. Pred igro je odpel mladinski pevski zbor pod vodstvom gosp. Goriška štiri troglasne pesmi, ki so se tako precizno in besedilu primerno odpele, da bi lahko z njimi povsod, tudi pred ostriimi kritiki, nastopili. Prireditve je bila zelo dobro obiskana, dokaz, da ljudje pač radi pridejo v solo k predstavam, ker sami uvidijo in čutijo, da se gostilne in kulturne prireditve ne dajo združiti.

c Iz Št. Jurja ob J. ž. Ponos in kras našega trga je bil lep kostanjev drevo red ob cesti v spodnjem delu trga. —

Pred dvemi leti se je na željo tržanov izvršila parcelacija skupnostnega pašnika, ki leži ob obeh straneh navedene ceste. Ker so se nekateri tržani upravičeno bali, da bodo po dovršeni razdelitvi zemljišča posestniki ob cesti ležečih parcel kostanje posekali, se je na željo takratnega občinskega odbora dodelil 1½ metra širok pas zemljišča ob obeh straneh ceste občini v last, tako da stojijo kostanji sedaj na občinskem svetu. In skoraj neverjetno se zdi človeku, da so navzlic temu nekateri posestniki začeli sekati kostanje, ki stojijo poleg njihovega zemljišča, a so, občinska last. Posekanji je že 11 kostanjev. Med onimi, ki so začeli podirati kostanje, je celo prejšnji občinski odbornik in sedanji župan, ki vendar ve, zakaj je občina tisti košček zemlje za-se zahtevala. Kostanje sekajo na lastno pest in jih odvajažajo domov za kurjavo. Čudno se nam zdi, da se občinski zastep ne zgane, da ne vidi nič in ne sliši nič. Zahtevamo od občinskega odbora, da zadevo razčisti in da nam pojasni, pri kateri seji in proti kakšni odškodnosti je dal osebam, ki so kostanje posekale, potrebno dovoljenje. Če pa takšnega sklepa ni, in v kolikor smo informirani, ne obstoja, zahtevamo, da se proti dotičnem postopu takoj, kakor bi se postopalo proti vsakemu, ki si lasti tujo lastnino.

Po domovini.

d Onim, ki hočejo v Ameriko. Pod tem naslovom piše v Zagrebu izhajajoči list »Hrvat« z dne 21. februarja t. l. in Severni Ameriki že davno ni več istih prilik za zasluzek, kakor je bilo nekdaj. Na dnevnem redu je znižanje delavskih plač in redukcija po raznih industrijskih podjetjih, tako da je mnogo nezapcsenih. Zapustitev domačega ognjišča in izseljevanje v Severno Ameriko pomeni za naše kmetsko ljudstvo velik riziko in večkrat gojovo propast. Rudarska podjetja, v katerih je večko ševelo naših ljudi zaposlenih, so pravi pekel za dejavce. Take prilike so dovedle rudarje v Pensilvaniji do stavke, ki še vedno trajajo. Pittsburghski hravski list »Zajedničar« objavlja po pisateljici Fannie Hurst, ki pravi, da pisateljica nikjer ni videla takih prizorov ljudske bede, sircmaštva in degradacije, kakor v predmestjih Pittsburgha. V Ohio, Pensilvanijo in West Virginijo so dovedli lastniki rudnikov 200.000 črncev v svoje rudokepe, kateri naše rudarje izpodrinejo, ker delači cenejše. Nezaposleno raste stalno v vseh krajih Amerike in radi tega se tudi vedno znižujejo delavske plače. V državi Newyork je v tovarnah 20.000 delavcev manj zaposlenih. V distriktu Passaic je 22.000, v Bostonu 50.000 delavcev brez dela. Nato člankar razpravlja, kako slab so plačani delavci v Ameriki, 16 milijonov ameriških delavcev zasluži sedaj tedensko komaj po 25 dolarjev. Okrog 30 milijonov delavcev zasluži od 25 do 30 dolarjev tedensko. V splošnem se plače povsod ne prestano znižujejo.

IVAN RAVNIKAR, Celje

Najboljša, zanesljivo kaljiva

UMETNA GNOILA

UMETNA GNOILA

nalisti — in posadka bi naj delali primerno propagando. Vendar pa vse to ni veliko pomagalo. Čilenski časopisi ostro kritizirajo brezvestno lahkomislenost družbe, ki je poslala »Mafaldo« v Ameriko kljub temu, da je poznala njeno slabo stanje, in pa zločinsko strahopetost italijanskih mornarjev. Res je, caporettarji ne bodo nikoli jūnaki!

r Število jugoslovenskih izseljencev v Južni Ameriki je priljubo sledenje: V Argentini je naših ljudi okrog 50.000, v Braziliji 40.000, v Čile 10.000, v Urugvaju 8.000, v Boliviji 1.500, v Paragvaju in Peru okrog 1.000. Vsi ti izseljenci so seveda brez lastnih šol in večinoma tudi brez vsakih kulturnih organizacij, ako da se bodo žalilce zigmorno potujčili, v kolikor se ne bodo vrnili v domovino.

r Banca d'Italia je znižala oficijelno obrestno mero od 7 na 6 ¼%.

r V dunajskem krematoriju so do 25. februarja sežgali 10.000 mrljev. Sežigov je vsako leto več. Dočim je bilo 1. 1923 sežganih 835 mrljev, jih je bilo 1. 1927 že 2.915.

Stavka kinematografov po celi državi.

Včeraj popoldne se je vršila konferenca zastopnikov kinogledališč iz cele države. Sklenili so, da se zapro z današnjim dnem (predmetljkom) kinematografi po celi državi »do nadaljnega«. Pravijo pa, da stavka ne bude dolgo trajala. Zastopniki kinematografov so presili finančnega ministra dr. Markoviča, da jih sprejme, toda on je sprejem odklonil, češ da je preobložen s posli. V generalni direkcijski neposrednih davkov pa so jih rekli, da bodo skušali za nje nekaj storiti, če ne drugače, z dostavki v finančnem zakonu. Toda te eventualne olajšave ne bodo mnogo pomenile.

Lastniki kinematografov so dali za javnost nekaj izjav o davčnih in pristojbinih bremenih, ki jih morajo sedaj nositi. Tako je na pr. plačal kinematograf »Kasič« v Beogradu od 1. septembra do sedaj državi 550, občini pa 309.000 dinarjev od brutto-dohodka. Skupno je treba plačati davkov in takš v Beogradu 51%, v Zagrebu 41% in v Ljubljani 49% od brutto-dohodka. Ta neenakost izvira iz tega, ker niso oblastne in občinske doklade povsed enake. Razen tega so stroški za najemnine, oglase, osoblje godbo itd. zelo znatni. Neumljivo je konečno, zakaj so tkzv. kulturni filmi ravno tako obdaci kot zabavni.

Kakor smo že rekli, pa navzlic vsem temu stavka ne bude dolgo trajala in da se bodo že čez nekaj dni predstave znova vršile. Zastopniki kinov pravijo sicer, da hočejo vzdržati do končnega odobrenja proračuna. Toda gospodarski položaj posameznikov, angažman pri filmskih podjetjih in pogodb z osobjem bodo znabiti izsiljeviti, če ne poprej. Verjetno pa je, da bodo skušali na kak način znižati rezijo. Vlada in drugi činitelji očividno niso pripravljeni, da bi dali kakake zmanjšane koncesije.

Listnica uprave.

Občinstvo opozarja upravo, da za šifrirane oglase pod nobenim pogojem ne more in ne sme dajati nikakih pojasnil, ampak se morajo za določene oglase staviti na upravo pismene ponudbe pod šifro, ki jo ima določeni oglas. Vsako nadlegovanje uprave v takih zadevah je brezpredmetno in prosi upravo, kateri to povzroča mnogo sitnosti, da se to opusti.

26

7

Švicarske ure, zlato, srebro, briljante, oprika, očala
Največja delavnica za vse v to stroko spadajoča dela.
Anton Lečnik
urar, juvelir, optik
CELJE, Glavni trg 4.

Celjska posojilnica d. d.

Stanje hraničnih vlog nad
Din 65,000.000.—
Stanje glavnice in rezerv nad
Din 8,000.000.—

v Celju

Sprejema hranične vloge.
Izvršuje vse denarne, kreditne
in posojilne posle. — Kupuje
in prodaja devize in valute.

V lastni palači Narodni dom

Podružnici: Maribor, Šoštanj

A IV 69/28-14

Razglas.

Po predlogu dedičev se bodo iz zapuščine Ivana De Toma,
trgovca na Dobrni, na

**prostovoljni javni dražbi
dne 26. marca 1928 od 9. ure dopoldne naprej**

prodajale razne premičnine kakor:

manufakturno, specerijsko in galerijsko blago,
pohištvo, perilo, kuhinjska oprava, sodi, vozovi,
tri konji in raznovrstne druge gospodarske potrebščine
in sicer na licu mesta na Dobrni.

**Okraino sodišče v Celju, odd. IV.,
dne 9. marca 1928.**

Dva prvorstna
krojaška pomočnika
za velike komade, sprejme takoj
I. KOVAC,
Celje, Razlagova ulica št. 6.

Proda se 12 celih velikih
oken

pri g. Žganku, Št. Pavel pri Preboldu.

Premog zahodniški, trboveljski in iz
vseh drugih radnikov dobavlja
in dostavlja na dom v mestu
in okolici
Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Prepričajte se!

Vljudno opozarjam p. n. občinstvo na svojo
mesarijo in prodajalno vsakovrstnih mesnih
izdelkov po nizkih cenah. Prodajam sveže
volovsko meso, prekajene šunke kg po 30 Din
in raznovrstne sveže klobase.

26. Oddajam na drobno in na debelo! 36
Specijaliteta blaga zajamčena!
Točim tudi več vrst domačih vin.

Vljudno se priporoča
JOSIP GORENJAK, mesar in klobasičar,
CELJE, Kralja Petra cesta.

**P. n. občinstvu
na znanje!**

Specijalno izdelovanje
vseh vrst finega mehkega
in škrobljenega moškega
perila po meri in dunajskem
kroju priporoča c. občinstvu
konfekcija
moškega perila

R. Z. Pajk
Celje, Dolgo polje 9 a
(vila Winter) 52-31s

Ključ do uspeha

v trgovskem poslovanju je
moderna reklama. Najboljše
uspehe dosežete z inseriranjem

„NOVI DOBI“.

Novosti! za damske obleke, plašče, kostume
najmodernejše barve
kupite v manufakturini in modni trgovini

Nizke cene! Miloš Pšeničnik, Celje. Solidna postrežba!

Delaj, nabiraj in
hrani, varčevati
se ne branil

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri
stavbeni in kreditni zadruži z omej. zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti,
da stradal ne boš
v starosti!

LASTNI DOM

Obrestuje hranične
vloge po **6 1/2%**

Marijivost, treznost
in varčnost so pred-
pogoji pravnosti!

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.
Jamstvo za vloge nad **2,000.000 Din.**

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Iz malega raste
veliko!

Pisarna v Celju, Prešernova ulica 6.